

Månadens arkivhandling augusti 2004
 Motboken för inköp av sprit och vin infördes 1917

Till
 Kommunaltämmanes ordförande i
 Bergums kommun.
 Olofstorp.

Undertecknade röstberättigade inböräare
 i Bergums kommun anhålla härmed värskant,
 att kommunaltämman måtte fatta beslut om
 upphävande av ett av en föregående tammans fat-
 tet beslut angående tilldelning av högst två (2)
 liter spiritusosa per månad åt kommunens
 motboksberättigade inböräare. I stället för
 vi ett kommunaltämman måtte besluta, att
 högsta i lag tillåtna spiritusosmängd per månad
 måtte tilldelas även Bergums motboksberättigade
 inböräare.

Björnsared den 4 okt. 1924.

A. Lucevgen
 Oscar Andersson
 Herman Andersson
 Th. E. Johansson

A. H. Bergman
 J. A. Johansson
 C. B. Johansson

Brev till Bergums kommunaltämma 4/10 1924 om ökad tilldelning av spirituosa på motboken

Motboken för inköp av sprit och vin infördes 1917. Vuxna med inkomst av arbete eller förmögenhet tilldelades en motbok och en månadsranson. Yrkesverksamma kvinnor fick lägre ranson än män. Hemarbetande kvinnor fick ingen motbok alls. Staten hade bestämt maximala tilldelningen men kommunerna kunde minska ransonen. I Bergums kommun behandlades vid kommunaltämman 27/10 1924 en protest daterad 4/10 och undertecknad av sju män i Björnsared. De ville att kommunaltämman skulle upphäva ett tidigare beslut om tilldelning av högst 2 liter spirituosa per månad. Kommunaltämman ordförande Kaleb Pettersson, handlande i Olofstorp, var tydligen för begränsningen och försökte klubba beslut utan votering. Men den som ledde protesten, handlande Wilhelm Brolin i Björnsared, krävde omröstning. Ja-sidan förlorade med 39 röster mot 44, men det

var ändå ganska jämnt. Brolin försökte få länsstyrelsen att underkänna beslutet av formella skäl - han påstod att omröstningen inte skett korrekt - men det blev nej.

Senare protokoll styrker misstanken att Brolin och Kaleb Pettersson inte var särskilt sams. 1929 blev det bråk om val av ledamöter till taxeringsnämnden. Brolin agiterade vid sammanträdet för tre personer men klubbades ner av ordförande. Sedan gick ändå valet så att Brolins kandidater vann, men länsstyrelsen underkände valet av formella skäl. I Bergums hembygdsbok av Anita M och Rune Torwald hittar man Brolins namn flera gånger. Han blev vice ordförande i Bergums avdelning av bondeförbundet (det senare centerpartiet) 1930 och satt i styrelsen för Bergums jordbrukskassa från 1933. Då hade han blivit hemmansägare i Bergum Nedergården, och han drev dessutom taxirörelse. Men man torde inte återfinna honom i blåbandföreningen Orions medlemsmatriklar, som förvaras på Folkrörelsearkivet på Region- och Stadsarkivet i Göteborg.

**REGIONARKIVET
MARIESTAD**

Region- och Stadsarkivet Göteborg
Box 2154, 403 13 GÖTEBORG
Tel 031-17 95 45
Fax 031-13 09 96
Besök: Otterhällegatan 5

REGIONARKIVET VÄNERSBORG

Regionens Hus
462 80 VÄNERSBORG
Tel 0521-27 51 30
Fax 0521-27 57 80
Besök: Östergatan 1

REGIONARKIVET

Regionens hus
542 87 MARIESTAD
Tel 0501-620 00 (vx)
Fax 0501-620 01
Besök: Drottninggatan 1